

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/339/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214208880
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:2214208880.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a sudkýň JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: O. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., O. XXX/XX, o zaplatenie 724,38 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 10. mája 2017 č. k. 14C/810/2014-117, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 724,38 eura s príslušenstvom, ktorej sa žalobca domáhal na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby uzatvorenej dňa 22.08. 2008 medzi žalovaným a právnym predchodcom žalobcu - Tatra bankou a.s.. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaný nemá právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1,2,3,4 písm. b) , § 54 ods. 1,2, Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch , § 524 ods. 1,2, § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., § 92 ods. 8, § 2 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách , § 153 ods. 1 až 3 CSP ako aj zisteným skutkovým stavom na základe čoho dospel k záveru, že žalobu žalobcu v dôsledku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie je treba zamietnuť. Poukázal na to, že žalobca svoju aktívnu vecnú legitímáciu v konaní vyvodzoval zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 19.11.2013 uzavretej medzi žalobcom a obchodnou spoločnosťou Tatra banka, a.s.. v zmysle zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, pričom žalobcu v tomto konaní zaťažovala povinnosť preukázať dodržanie postupu v zmysle § 92 ods. 8 citovaného zákona, t.j. že spoločnosť Tatra banka, a.s. ako veriteľ pohľadávky písomne vyzval žalovaného ako dlžníka na úhradu dlhu a tento bol napriek výzve v omeškaní s jeho splácaním nepretržite 90 kalendárnych dní, keďže splnenie tohto postupu je predpokladom postúpenia splatnej pohľadávky, resp. jej časti banky voči dlžníkovi na tretiu osobu. V tejto súvislosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že na prípady postúpenia pohľadávok bánk je potrebné okrem všeobecného ustanovenia § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka aplikovať ustanovenia lex specialis, t.j. ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., keďže zákon o bankách v prípade bankových úverov poskytuje dlžníkom zákonnú ochranu pred zhoršením ich situácie v záväzkovoprávnom vzťahu z titulu bankového úveru. Zohľadnil, že z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. V zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách môže byť spôsobilým predmetom postúpenia len pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatné a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy,

po ktorej bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. To znamená, že ku dňu 19.11.2013 právny predchodca žalobcu (pokiaľ do dňa 19.11.2013 neukončil záväzkovoprávny vzťah s dlžníkom, ktorú skutočnosť žalobca ani netvrdil) mohol postúpiť na tretiu osobu len tú časť svojej pohľadávky, ktorá bola ku dňu 19.11.2013 už splatná a nie aj tú časť pohľadávky, u ktorej mala nastať splatnosť po postúpení pohľadávky. Ak banka postúpila predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách, pretože ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti), z toho dôvodu banka nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. K návrhu právneho zástupcu žalobcu na pojednávaní dňa 10.5.2017, ktorým navrhol doplniť dokazovanie vyžiadanim si informácie súdom od právneho predchodcu žalobcu ohľadne skutočnosti, či pred postúpením pohľadávky vyzýval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy, súd prvej inštancie neprihliadol, pretože žalobcovi nič nebránilo získať takýto listinný dôkazný prostriedok od jeho právneho predchodcu už pred pojednávaním dňa 10.5.2017, pričom za účelom získania tohto listinného dôkazného prostriedku by bolo potrebné pojednávanie odročiť a vo veci nariadiť ďalšie pojednávanie, čo súd považoval za nevhodné a v rozpore so základnými princípmi Civilného sporového poriadku. Pretože žalobca nepreukázal, že pred postúpením pohľadávky právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na splnenie záväzku, s plnením ktorého bol žalovaný v omeškaní a že dlžník (žalovaný) bol napriek výzve súd nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, súd prvej inštancie prijal záver, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 19.11.2013 právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Tatra banka, a.s. vo vzťahu k pohľadávke zo zmluvy č. 00-0000996757 uzatvorenej so žalovaným dňa 22.8.2008 a teda medzi právnym predchodcom žalobcu a žalobcom nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania. Zmluvu o postúpení pohľadávok z 19.11.2013 preto posúdil ako neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom. Záverom zdôraznil, že súd nemal v zmysle § 295 CSP preukázané súčasné splnenie oboch podmienok predpokladaných v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z., preto dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávok z 19.11.2013 v prospech žalobcu je neplatná a to podľa § 41 a § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z.) v časti pohľadávky Tatra banky, a.s. voči žalovanému zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 00-0000996757 z 22.8.2008, preto žalobca v súvislosti s uvedenou zmluvou nie je veriteľom žalovaného. O nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a 396 ods. 1 CSP, že žalovaný nemá právo na ich náhradu, pretože mu v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, ktorý žiadal rozsudok zmeniť a zaviazat žalovaného na zaplatenie žalovanej sumy alternatívne navrhol aby odvolací súd rozsudok zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Poukázal na to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak posúdil, že „pohľadávka zodpovedajúca peňažnému záväzku“ (resp. ako je uvedené v dôvodovej správe k ust. § 92 ods. 8 ZoB „pohľadávka zodpovedajúca nesplácanému dlhu“) predstavuje len splatné splátky úveru a len tieto tvoria pohľadávku zodpovedajúcu nesplácanému dlhu žalovaného zo zmluvy o úvere. Podľa jeho názoru zo znenia ust. § 92 ods. 8 ZoB nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná. Bránil sa tým, že ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Uviedol, že zo systematického zaradenia tohto ustanovenia je zrejmé, že cieľom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých dochádza k porušeniu bankového tajomstva. V tejto súvislosti poukázal na názor doc. JUDr. Kristiána Csacha, PhD., LL.M publikovaný v časopise Súkromné právo č. 1/2015, ako aj na rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. 9Co/20/2016, 5 Co/122/2016 a 9Co/15/2016. Vychádzajúc z uvedeného potom doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 ZoB nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. Zdôraznil, že žalovaný bol ku dňu postúpenia pohľadávky tj. 27.09.2012 v omeškaní so splnením svojho záväzku voči postupcovi od 22. 11. 2010, kedy naposledy titulom úveru uhradil sumu vo výške 17,06 eura, t. j. súčet všetkých omeškaní žalovaného so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol jeden rok. Vzhľadom k dikcii ust. § 92 ods. 8 ZoB a s poukazom na to, že omeškanie žalovaného trvalo nepochybne viac ako rok zastával názor, že postupca by konal v súlade ust. § 92 ods. 8 ZoB aj v takom prípade, ak by písomnú výzvu žalovaným nezasielal. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie KS Prešov zo dňa 02.05.2017 sp.zn. 19Co/2/2016 a rozsudok NS ČR zo dňa 29.04.2008 sp. zn. 2Cdo/1613/2005. Záverom uviedol že pokiaľ ide o otázku aktívnej legitímácie žalobcu - predmetnú skutočnosť žalobca preukázal predloženým oznámením o postúpení pohľadávky

zo strany postúpca, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok. Splnenie podmienok v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB žalobca v konaní preukázal platobnou históriou úveru.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. V tejto veci z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie prvým rozsudkom zo dňa 21. mája 2015 č.k. 14C/810/2014-68 žalobu žalobcu zamietol. V dôsledku žalobcom podaného odvolania odvolací súd uznesením zo dňa 31. januára 2017 č.k. 7Co/29/2016-100 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne a odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

6. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že rozsudok súdu prvej inštancie je správny dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí, vrátane citácie právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť dôvodov, ktoré súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol.

7. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil v otázke nedostatku aktívnej legitímácie na strane žalobcu. Rovnako správne vyhodnotil posudzovaný právny vzťah medzi stranami sporu ako vzťah spotrebiteľský a zároveň postupoval správne, keď sa v prvom rade zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, teda či žalobca je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana sporu subjektom práva a strana na opačnej procesnej strane je subjektom povinností, ktoré sú predmetom sporu, sa v civilnom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru o absencii aktívnej legitímácie na strane žalobcu, keď síce žalobca predložil Zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 19.11.2013, ale nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre postúpenie predmetnej pohľadávky pôvodného veriteľa Tatra banky, a.s. voči žalovanému ako dlžníkovi vyplývajúcej z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. V zmysle tohto zákonného ustanovenia banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V odseku 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami. V predmetnom prípade banka túto možnosť nevyužila a žalobcovi postúpila predmetnú pohľadávku bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. aby zmluvný vzťah zanikol inak (výpoveďou, resp. odstúpením). Pokiaľ ale nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezanikol výpoveďou alebo odstúpením od zmluvy, nie je možné urobiť záver o tom, že by celý predmetný úver bol ku dňu postúpenia splatný. Splatnými do tej doby sa mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých bola žalovaná v omeškaní. Pokiaľ teda banka postúpila predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zákona o bankách. Keďže ku dňu postúpenia pohľadávky 19.11.2013 nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti), banka nebola oprávnená postúpiť celú svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Je treba prisvedčiť súdu prvej inštancie, že žalobca v konaní netvrdil a ani nepreukázal, že došlo k mimoriadnej splatnosti poskytnutého úveru. Naopak z písomného vyjadrenia žalobcu zo dňa 22.12.2014 (č.l. 48 spisu) vyplýva, že konečná splatnosť úveru mala nastať po zaplatení 70. mesačných splátok dňa 27.05.2014, pričom Zmluva o postúpení pohľadávok bola uzatvorená dňa 19.11.2013 teda ešte pred konečnou splatnosťou úveru. Z toho jednoznačne vyplýva, že Zmluva o postúpení pohľadávok

zo dňa 19.11.2013 je pre rozpor so zákonom neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, pretože jej predmetom bola aj časť úveru, ktorá ešte v čase postúpenia pohľadávky nebola splatnou. Odvolací súd nepovažoval za správne a žalobe zodpovedajúce tvrdenie žalobcu v podanom odvolaní v tom, že žalovaný bol ku dňu postúpenia pohľadávky tj. 27.09.2012 v omeškaní so splnení svojho záväzku voči postúpcovi od 22. 11. 2010, kedy naposledy titulom úveru uhradil sumu vo výške 17,06 eura. Zo žaloby ako aj z ďalších listín založených do spisu vedného v tejto veci vyplýva, že Zmluva o postúpení pohľadávok bola uzatvorená dňa 19.11.2013, pričom žalobca tvrdí, že ku dňu postúpenia pohľadávky dlžná suma predstavovala 777,35 eura a pozostávala s istiny 724,38 eura a úroku z omeškania 52,97 eura.

8. K námietkam odvolateľa odvolací súd dodáva, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky, preto pokiaľ došlo k postúpeniu pohľadávky banky v rozpore s týmto ustanovením, je treba takýto právny úkon považovať za neplatný. Úpravou § 92 ods. 8 zákona o bankách mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorý vyhlási mimoriadnu splatnosť pohľadávky a pritom nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa prialo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou. Je potrebné zásadne vychádzať z toho, že ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojimi klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok, keďže ide o pohľadávky, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka. Vzhľadom na uvedenú zákonnú výlukú ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok, konkrétne aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Pokiaľ tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná, pretože tomu bráni už citované ust. § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda jej postúpenie je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Žalobca v konaní nepreukázal, že banka pred postúpením pohľadávky dlžníka písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka. Odvolací súd vzhľadom k už konštatovanému ako aj k zistenému skutkovému stavu dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že v čase, kedy mala byť pohľadávka Tatra banky, a.s., voči žalovanému postúpená na žalobcu, boli podmienky stanovené v ust. § 92 ods. 8 týkajúce sa postúpenia pohľadávky banky splnené.

9. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil..

10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože mu v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli.

11. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).